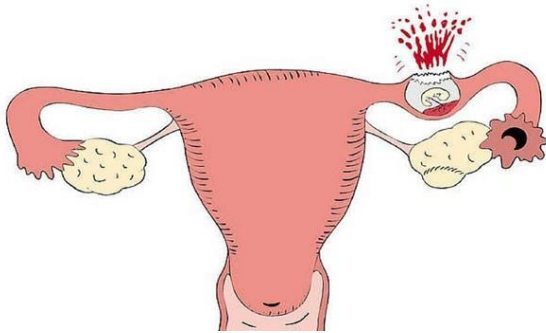

راهنمای خودمراقبتی حاملگی خارج رحمی

کد محتوا: ۴۰
تهیه و تنظیم:
کارگروه آموزش به بیمار
بازنگری ۱۴۰۳

شماره تلفن بیمارستان: ۳۷۲۲۳۰۵۶
داخلی واحد آموزش: ۲۰۳

<https://beheshtih.mrgums.ac.ir>

آموزش های بعد از عمل:

- تمرینات تنفسی عمیق ، و سرفه به گشاد و باز شدن ریه های روی هم خوابیده شما کمک میکند و از عفونت ریه ها پیشگیری مینماید.
- قبل از انجام سرفه ، مینوانید با یک بالشتک کوچک یا حوله تا شده محل عمل خود را ثابت نگهدارید تا از درد پیشگیری کنید.
- معمولا برای اندازه گیری دقیق حجم ادراری و کنترل کفایت کارکرد قلب و کلیه برای شما سوند ادراری میگذارند و معمولا ۱۲ تا ۲۴ ساعت بعد از عمل سوند ادراری را خارج می کنند.
- روز عمل اجازه خروج از تخت را ندارید ولی مداوم اندام تحتانی و خصوصا چرخش میچ پا را در تخت داشته باشید تا از رکود خون و ایجاد لخته در پای خود جلوگیری کنید.

زمان بارداری مجدد:

اکثر زنانی که حاملگی خارج رحمی داشتند بعدا حاملگی سالم و تولد سالم داشتند. اگر یکی از لوله های رحمی حذف شود ، شما می توانید از لوله رحمی دیگر باردار شوید برخی از ارائه دهندگان مراقبت بهداشتی توصیه می کنند از ۳ تا ۶ ماه بعد از حاملگی خارج رحمی برای باردار شدن دوباره تلاش کنید.

❖ اگر این نوع حاملگی به طور واضح تشخیص داده شود جنین هنوز نسبتا کوچک باشد ، ممکن است به شما داروی متوتروکسات داده شود.

❖ این دارو به صورت وریدی و یا عضلانی تزریق میشود و از طریق جریان خون به جنین میرسد. در آنجا با متوقف کردن رشد سلول های جنین و جفت حاملگی به پایان می رساند.(با گذشت زمان ، جنین کوچک در بدن شما جذب می شود.) در زمانی که دارو شروع به اثر میکند ممکن است مقداری درد شکمی یا دل درد و احتمالا حالت تهوع ، استفراغ و اسهال داشته باشید.

❖ باید تا مدت زمانی از نزدیکی خودداری کنید.

❖ از خوردن هر مولتی ویتامین یا مکملی که حاوی فولیک اسید می باشد اجتناب کنید چون می تواند باعث اختلال در عملکرد داروی متوتروکسات شود.

❖ باید دوباره برای آزمایش خون BHCG مراجعه کنید تا مطمئن شوید که که حاملگی واقعا پایان پذیرفته است چون این دارو همیشه موثر واقع نمی شود.

توجه:

اگر RH خون شما منفی است بعد از درمان بارداری خارج رحمی به تزریق آمپول رگام نیاز خواهید داشت مگر اینکه RH خون پدر نوزاد هم منفی باشد.

حاملگی نابجا ، حاملگی خارج رحمی

تعریف : جابجا شدن تخم در هر محل دیگری،
بجز لایه داخلی رحم را حاملگی خارج از رحم
گویند.

علل حاملگی خارج از رحم:

اگر یکی از لوله های رحم صدمه دیده باشد ممکن
است اجازه انتقال تخمک به رحم را ندهد و
تخمک لقاح یافته در لوله رحم یا هر جای دیگر
جایگزین شود.

عوامل زمینه ساز عبارتند از:

- ✓ استفاده از آی یو دی (دستگاه داخل
رحمی) در زمان لقاح تخمک
- ✓ سابقه بیماریهای التهابی لگن
- ✓ بیماریهای جنسی مانند: سوزاک
- ✓ ناهنجاریهای مادر زادی در لوله رحم
- ✓ سابقه عمل جراحی لگن
- ✓ سابقه حاملگی خارج رحمی
- ✓ درست نبستن لوله های رحم
- ✓ داروهای باروری
- ✓ درمان ناباروری مانند لقاح آزمایشگاهی
- ✓ استفاده از قرص های ضد بارداری فقط حاوی
پروژسترون زیرا حالت ارجاعی لوله فالوپ را تغییر
می دهند.

علائم حاملگی خارج رحمی

در بیشتر موارد این نوع حاملگی یکی از عوارض
زیر در بین هفته ۴ تا ۱۴ دوره حاملگی وجود دارند.

- ✓ خونریزی روشن واژینال
- ✓ تهوع و استفراغ
- ✓ درد در ناحیه شکم
- ✓ گرفتگی عضلات شکمی
- ✓ درد در یک طرف بدن سرگیجه یا ضعف
- ✓ درد شانه ، گردن و یا مقعد

تشخیص حاملگی خارج رحمی

- تست حاملگی
- معاینه لگن
- سونوگرافی برای مشاهده وضعیت رحم و
لوله فالوپ انجام می گردد.
- نمونه برداری از مایع لگنی با استفاده از
یک سوزن که به سقف مجرای تناسلی در
عقب وارد می شود.

درمان

❖ در صورتی که درد شکم حاد نباشد و خونریزی داخل
شکمی وجود نداشته باشد . از بیمار آزمایش خون می
گیرند و میزان هورمون های ترشحه از جفت را اندازه
گیری می کند و سپس این آزمایش را در ۴۸ ساعت
بعد مجدد تکرار می کنند در صورت افزایش میزان
هورمون برای بیمار ممکن است براساس وضعیت
بالینی و آزمایشگاهی تصمیم به تجویز آمپول
متوتروکسات به صورت عضلانی گرفته شود. دو روز
بعد از تزریق این آمپول آزمایش خون مجدد برای
بیمار تکرار می شود . و چنانچه کاهش میزان
هورمون مشاهده شود. یعنی این آمپول موثر بوده
است و نتیجه آزمایش را به پزشک معالجتان نشان
دهید.

❖ اگر دکتر به پارگی لوله رحمی مشکوک شود برای
جلوگیری از خونریزی عمل جراحی اورژانس لازم
است .

❖ اگر لوله های رحمی پاره نشده باشند جراحی
لاپاراسکوپی انجام می شود که در این صورت جنین
خارج شده و ناحیه آسیب دیده لوله ها ترمیم می
شود. در طی این عمل جراحی یک برش کوچک در
لوله فالوپ داده شده و جنین برداشته می شود و در
حد امکان از آسیب به لوله های فالوپ جلوگیری می
گردد.

❖ جراحی لاپاراسکوپی با بیهوشی کامل، تجهیزات ویژه
و یک جراح با تجربه برای استفاده از این تکنیک نیاز
دارد و شما برای بهبود حدودا به یک هفته زمان نیاز
خواهید داشت.